

Week 25

Geliefde broeders en zusters,

Vorige week gingen we in vogelvlucht door Handelingen heen. We keken mee over de schouders van de apostelen naar het bevrijdende werk van de Geest. Maar soms is het ook af en toe goed om in te zoomen. Zo kunnen we zien hoe de Geest op één bepaalde plek bevrijding brengt.

Deze week kijken we naar hoofdstuk 16 van Handelingen. Lucas vertelt ons daar hoe de stad Filippi langzamerhand kennis maakt met de boodschap van bevrijding.

Als we wat langer hierbij stil staan, zien we hoe iedere sociale klasse beïnvloed wordt door het evangelie. Van de hoogste bestuurder tot de aan lager wal geraakte burger. Dus een vraag om in het achterhoofd te houden is: in wie herken jij je het meest en op welk soort bevrijding hoop jij het meest?

In Christus verbonden,

Een hartelijke groet,

Eduard de Braak

Kom over en help ons!

Lezing: Handelingen 16:6-10

'Kom over en help ons!'

De Geest is niet altijd even duidelijk in zijn aanwijzingen. Je mag erop vertrouwen dat de Geest jou en je kerk zal leiden, maar dat betekent niet dat je altijd precies weet wat je moet doen. Vaak merk je het aan het feit of wegen zich openen of juist afsluiten. Ikzelf heb dat ook zo ervaren. Bijvoorbeeld toen ik voor een studie koos in mijn studententijd. Van tevoren weet je niet wat je moet doen, maar gaandeweg wordt het steeds duidelijker. Als je de Geest maar telkens blijft betrekken bij je keuzes. Een christen blijft daarom altijd zoeken naar de leiding van Gods Geest en hij/zij probeert opmerkzaam te zijn voor Zijn subtiele hints.

Dat is ook wat Paulus en Silas in het verhaal overkomt. De Geest blokkeert allerlei wegen die zij in willen slaan. Het zal enige frustratie hebben opgeleverd voor Paulus en Silas. Eén deur blijft open in richting van de kust in het gebied van Troas (vgl Troje). Daar beraden ze zich op wat ze moeten doen. Pas na een visioen worden de contouren van hun volgende missie langzamerhand duidelijk. God roept hen om in echt heidens gebied het evangelie te gaan verkondigen.

Zodra ze het water over zouden gaan, zouden ze in diep heidens gebied terecht komen. Synagogen komen daar slechts sporadisch voor. Toch wordt Paulus bevestigd door een visioen, waarin een heiden hen om hulp roept. De specifieke woorden in de hulproep deden hen waarschijnlijk denken aan Jozua, die Gibeon te hulp schoot, toen ze hem om hulp smeekten (vgl. Joz. 10:6). Het reisgezelschap pakt hun koffers en gaat aan boord: Operatie 'Bevrijd Filippi' is begonnen.

Evangeliseren in de kerk

Lezing: Handelingen 16:11-15

'Op sabbat gingen we de stadspoort uit in de richting van de rivier, want we vermoedden dat daar een gebedsplaats was.'

De komende dagen zien we dat het evangelie op alle plekken in de samenleving doorgang vindt. Overal waar het evangelie ontvangen wordt, vindt bevrijding plaats. Vandaag zien we dat de evangelieverkondiging allereerst Lydia bereikt. Ze is een rijke, welvarende vrouw met een eigen onderneming. Waarschijnlijk is ze hoog ontwikkeld, tot geloof gekomen in de God van Israël en actief zoekend naar zijn aanwezigheid. Het laat zien dat rijke, spirituele, religieuze mensen het evangelie alsnog hard nodig hebben. Als je je schapjes op het droge hebt (zoals Lydia) betekent dit nog niet dat je Gods redding niet nodig hebt. Om de één of andere reden zoekt Lydia namelijk naar God. Ze mist iets in haar leven en ze hoopt het te vinden op de gebedsplaats (de kerk). En ze vindt het wanneer Paulus en Silas haar vertellen over Christus. De Geest overtuigt haar van het evangelie. Christus geeft haar iets, wat status, geld en aanzien niet kunnen geven.

Deze geschiedenis vertelt ons dat wanneer we de Geest willen zien werken, dat hoogstwaarschijnlijk allereerst gebeurt op de gebedsplaatsen. In de kerk zitten (als het goed is) allemaal mensen die actief op zoek zijn naar Gods aanwezigheid. In de kerk zitten mensen die zoeken naar datgene wat ze nog niet hebben. Het evangelie is niet alleen voor arme, gebroken zielen uit de onderkant van de samenleving. Het is ook voor kerkelijke, religieuze en hoog ontwikkelde mensen. Het evangelie heeft iets te vertellen aan ondernemers: de automonteur, de boer en de predikant.

Prison break – geestelijke gevangenis

Lezing: Handelingen 16: 16-23

'Ze grepen Paulus en Silas vast'

Stel je eens voor dat de meest corrupte persoon in Blije verkondigt dat de mensen redding kunnen vinden in de kerk. Hij blijft gewoon doorgaan met zijn slechte daden, maar blijft vertellen dat mensen redding kunnen vinden in de kerk.

Zou dat de zaak van de kerk verder helpen? Nee, geen steek. Iets dergelijks merken we ook op in het verhaal van de bezeten vrouw. Allereerst zou je denken dat het goed is wat die vrouw doet. Maar als je erover nadenkt, probeert de onreine geest de zaak van het koninkrijk te ondermijnen. Een slavin, gevangen door zowel een geest en rijke mensen, verkondigt dat Paulus en Silas bevrijding brengen. Dat klinkt nogal tegenstrijdig. Daarom laat Christus zijn almacht blijken waardoor de geest wordt uitgedreven. De slavin wordt volstrekt nutteloos voor haar 'meesters'. De vrouw wordt bevrijd van haar geestelijke gevangenis.

Wonderbaarlijk genoeg lijken Paulus en Silas haar plek in te nemen. Want zij worden gevangen genomen. Zo wordt in de acties van de apostelen het evangelie zichtbaar. Paulus en Silas zijn bereid om gevangen te zitten voor de bevrijding van deze vrouw. Het verwijst naar Christus die omwille van onze vrijheid zichzelf gevangen liet nemen en doden.

Eerst was Lydia uit de hoogste klasse bekeerd. Nu was de vrouw uit de laagste klasse bevrijd. Langzamerhand dringt het evangelie door in Filippi. Wie volgt?

Prison break – fysieke gevangenis

Lezing: Handelingen 16:22-28

'We zijn allemaal nog hier!'

Na Lydia (de zoekende christen), de slavin (de geestelijk gevangene), lezen we dat het evangelie ook iets betekent voor mensen die fysiek gevangen zijn. We lezen dat de gevangenen aandachtig naar de lofzangen en gebeden van Paulus en Silas luisteren. Ondanks dat ze gevangen zijn, zelfs verminkt, gaan ze gewoon door met het verkondigen van het evangelie. Het lijkt bijna een kopie van wat Christus gedaan heeft volgens 1 Petrus 3:19. Jezus daalde af in het dodenrijk om de gevangen geesten bevrijding te brengen.

Dat het evangelie bevrijding brengt voor gevangenen, wordt ook duidelijk in het leven van Dietrich Bonhoeffer. Hij werd gevangen genomen, vanwege zijn verzet tegen de Duitsers. Hij schreef toen een prachtig gedicht, die ook in onze liedbundel staat: 'Door goede machten omgeven.'

*"Valt om ons heen steeds meer het diepe zwijgen,
de eenzaamheid, die nergens uitkomst ziet,
laat ons dan allerwege horen stijgen
tot lof van U het wereldwijde lied.*

*In goede machten liefderijk geborgen
verwachten wij getroost wat komen mag.
God is met ons des avonds en des morgens,
is zeker met ons elke nieuwe dag."*

Toen hij stierf, zei hij: 'Dit is het einde, voor mij het begin.' Ieder mens die in een cel zit, hoeft volgens het evangelie niet een gevangene te zijn. Het evangelie brengt vrijheid aan een mens. Zoveel vrijheid dat je zelfs niet opspringt en wegrent wanneer je boeien open springen. Je bent immers al vrij.

Prison break – werkgevangenis

Lezing: Handelingen 16:26-34

'Doe uzelf niets aan.'

Sommige mensen leren het evangelie kennen in de kerk, door een prachtige preek (Lydia). Sommige mensen ontmoeten Christus door zijn almacht die hen vrij maakt (slavin). Sommigen leren Christus kennen door een inspirerend voorbeeld (de gevangenen). Maar er is ook een type mens dat volstrekt onverschillig tegenover het evangelie staat. Zij zijn moeilijk te bereiken. Dat lezen we in het verhaal over de cipier. Hij had Paulus en Silas gevangen gezet en deed waarschijnlijk zijn werk uitstekend. Hij is een man die maar aan één ding denkt: werk. Maar de verminkte Paulus en Silas? Daar keek hij niet naar om.

Er zijn mensen die Christus pas ontmoeten, wanneer ze datgene verliezen waar ze het meest waarde aan hechten. Voor de cipier was het werk alles. Daar hing zijn leven van af, letterlijk. Als er een gevangenisuitbraak plaatsvindt onder zijn verantwoordelijkheid, onderging de cipier een publieke executie. Om dat te voorkomen was hij van plan zijn eigen leven te nemen. Hij heeft gefaald! Ik denk dat de levenswijze van de cipier heel herkenbaar is voor velen. Als je wakker wordt met het werk in je gedachten en gaat slapen met het werk in je gedachten, ben je net zo gevangen als de cipier. Je wordt langzamerhand onverschilliger tegenover de pijn en de levens van anderen. Maar als je op het dieptepunt van je leven hoort over de verminkte, gekruisigde Christus, is er een kans op een beter leven. Eén waarin het werk je niet verblindt voor de pijn van anderen, maar waarin je anderen wilt verbinden. (zie vers 33)

Missie volbracht: wie zwaait nu de scepter?

Lezing: Handelingen 16:35-40

'De gerechtsdienaars brachten deze woorden over aan de stadsbestuurders, wie de schrik om het hart sloeg toen ze hoorden dat Paulus en Silas Romeinse burgers waren.'

Een interessant tv-programma is 'Undercover boss'. In het tv-programma gaan directeuren incognito in eigen bedrijf. Ze worden werknemer, terwijl niemand iets weet. Zo komen ze erachter of in hoeverre het bedrijf goed draait. Ze merken al snel op wie goede managers en leiders zijn en wie niet. Aan het einde van de aflevering worden goede werknemers beloond en slechte werknemers gestraft of zelfs ontslagen. De directeur zelf neemt de ervaringen mee om het bedrijf te hervormen naar een beter bedrijf.

Iets dergelijks lijkt ook in deze tekst te gebeuren. De stadsbestuurders hebben totaal niet goed gehandeld. Paulus en Silas werden 'zonder enige vorm van proces' mishandeld en verminkt. Een dag later mogen ze wel gaan. Waarom zouden de stadsbestuurders dat willen?

In de nacht heeft er een zware aardbeving plaats gevonden, die ook hen niet is ontgaan. Het opengaan van de boeien zullen ze ook te weten zijn gekomen. Alles wijst op goddelijk ingrijpen! Alles wijst op een correctie van hun gedrag van hogerhand. Langzamerhand wordt hun eigen onrecht duidelijker. Ze hebben God woest gemaakt met hun acties. Een stille aftocht zou hen goed uitkomen. Een doofpottactiek. Maar zo gemakkelijk komen ze er niet vanaf. Ze zullen zelf naar de gevangenis moeten komen om hen vrij te laten. De hele stad mag weten wie werkelijk de scepter zwaait: Christus, en die gekruisigd. Missie volbracht! Filippi is bevrijd!